

2019

* Tytuł w nawigacji do pracy przygotowanej przez Zbigniewa Gostomskiego na Sympozjum Plastyczne Wrocław '70.

Zaczyna się we Wrocławiu* Mapa Sympozjum Plastycznego Wrocław '70

Mapa Zaczyna się we Wrocławiu to jeden z elementów materiałów edukacyjnych o niezwykłym przedsięwzięciu artystyczno-społecznym: Sympozjum Plastycznym Wrocław '70. Wydarzenie to na stałe wpisało się w historię miasta, a jego 50. rocznicę świętujemy w 2020 roku.

Z tej okazji kilkanaście wrocławskich organizacji, instytucji, niezależnych twórców i oddolnych inicjatyw połączyło siły, tworząc grupę roboczą, która opracowała program całonocnych obchodów, m.in. wystawy, wykłady, spacery pikniki, działania edukacyjne i inne wydarzenia. Punktem wyjścia do aktywności edukacyjnych jest właśnie mapa, a także pigułka wiedzy oraz scenariusze działań do samodzielnej realizacji.

Na mapie znalazły się projekty, które zostały stworzone przez artystki i artystów podczas sympozjalnych spotkań. Dla części z nich już w 1970 roku została wybrana lokalizacja – stał konkretny punkt osadzone na mapie. Wybrane koncepcje opisywały, by stanowią dla Was inspirację do samodzielnego zwiedzania Wrocławia – przede wszystkim ich tropem. Mamy nadzieję, że opisy uruchomią Waszą wyobraźnię i na moment wypchnie przestrzeń miasta zapomnianym przez uczestniczki i uczestników Sympozjum obiektami.

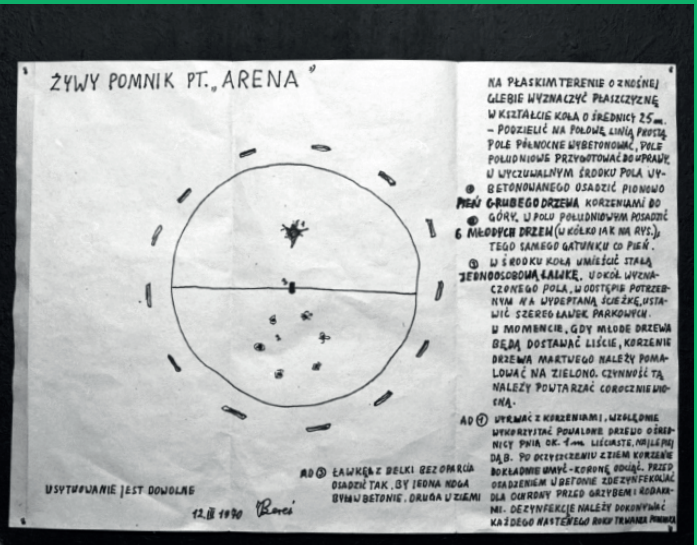
Zachęcamy też do skorzystania z przygotowanych przez nas propozycji tras rowerowych – łąrdmiejskiej i łąrdchowiej. Z pewnością pozwolą Wam poznać te części miasta z innej niż dotychczas strony – projektów w nich niezastąpionych, a mogących mieć niewątpliwie wpływ na tkankę Wrocławia.

Posługujemy się tytułami prac, które pojawiły się w oryginalnych projektach oraz w posympozjalnej publikacji *Sympozjum Plastyczne Wrocław '70*, wydanej w 1983 roku pod redakcją Danuty Góndziń i Zbigniewa Makarewicza. Części z prac artystki i artyści nie nadali konkretnych tytułów – te, które je otrzymały, są oznaczone kursywą. Wszyskie zacytowane w Mapie wypowiedzi artystów również pochodzą z tej publikacji.

Projekty Sympozjum (verte)

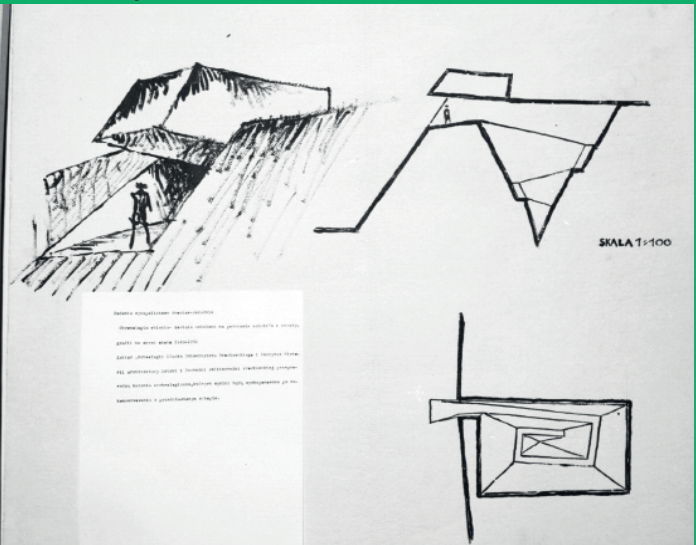
1

Jerzy Bereś, *Żywy pomnik pt. „Arena”*, projekt, dokumentacja z wystawy w Muzeum Architektury we Wrocławiu, fot. Zdzisław Holuka, 1970, kolekcja DTZSP.

2

Zbigniew Makarewicz (współpraca Ernest Niemczyk), *Archeologia Festung Breslau*, projekt, dokumentacja z wystawy w Muzeum Architektury we Wrocławiu, fot. Zdzisław Holuka, 1970, kolekcja DTZSP.

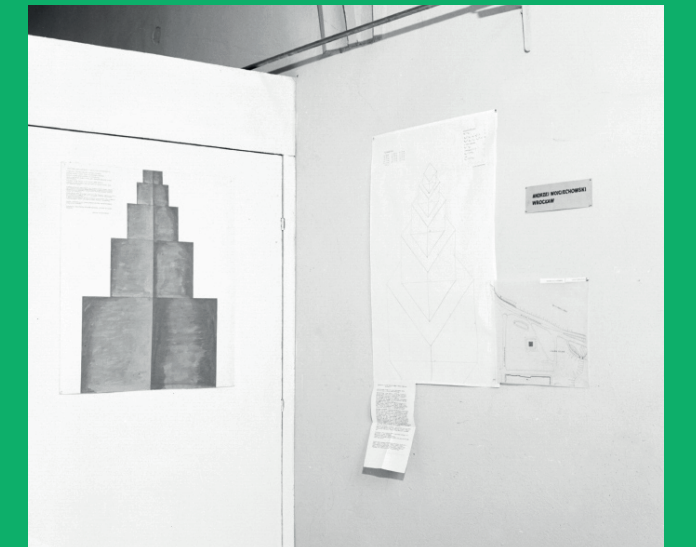
3

Oskar Hansen, *Światowit*, projekt, dokumentacja z wystawy w Muzeum Architektury we Wrocławiu fot. Michał Diamant, 1970, kolekcja MWW.

4

Andrzej Wojciechowski, *Cokół samowystarczalny*, projekt, dokumentacja z wystawy w Muzeum Architektury we Wrocławiu, fot. Zdzisław Holuka, 1970, kolekcja DTZSP.

5

Henryk Stażewski, *Kompozycja pionowa nieograniczona. 9 strumieni koloru na niebie*, fot. Michał Diamant, 1970, kolekcja MWW.

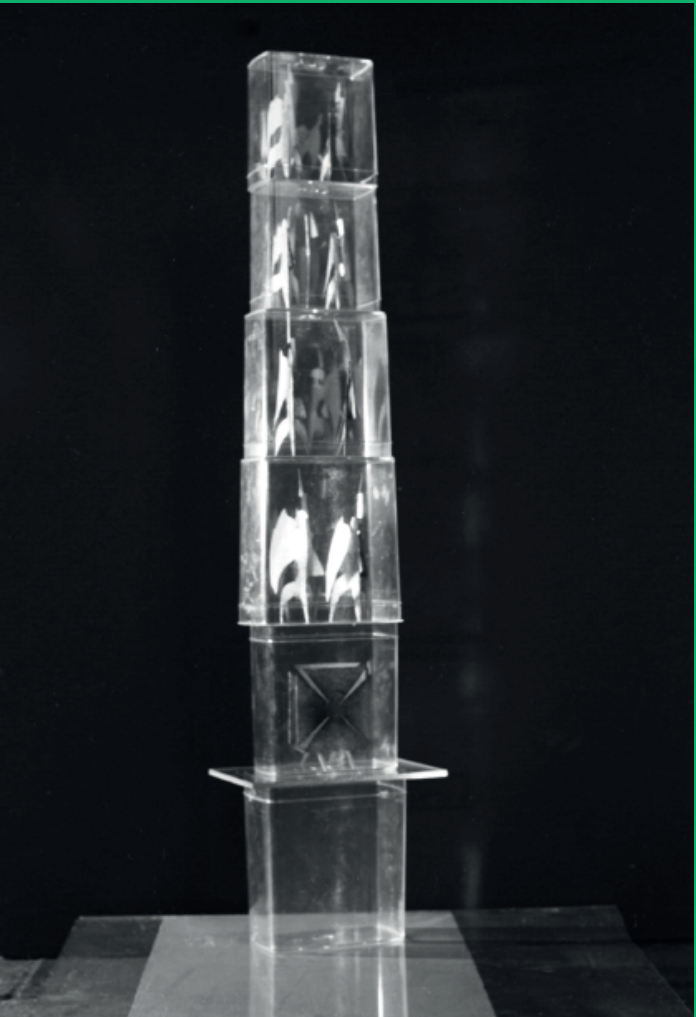
6

Anna Szpakowska-Kujawska, *Kompozycja przestrzenna* (dynamiczna), projekt, dokumentacja z wystawy w Muzeum Architektury we Wrocławiu, fot. Tadeusz Rolke, 1970 (2012), kolekcja MWW.

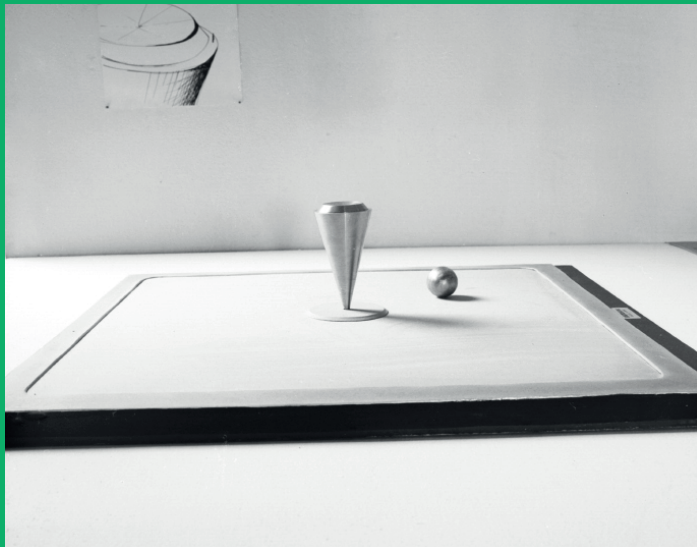
7

Władysław Hasior, *Pomnik zwycięstwa żołnierza polskiego*, projekt, dokumentacja z wystawy w Muzeum Architektury we Wrocławiu, fot. Michał Diamant, 1970, kolekcja MWW.

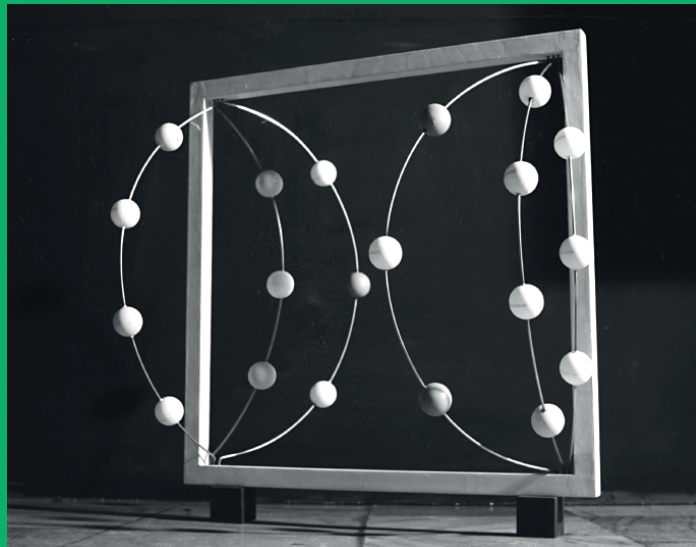
8

Jerzy Rosolowicz, *Neutrdrom*, projekt, dokumentacja z wystawy w Muzeum Architektury we Wrocławiu, fot. Zdzisław Holuka, 1970, kolekcja DTZSP.

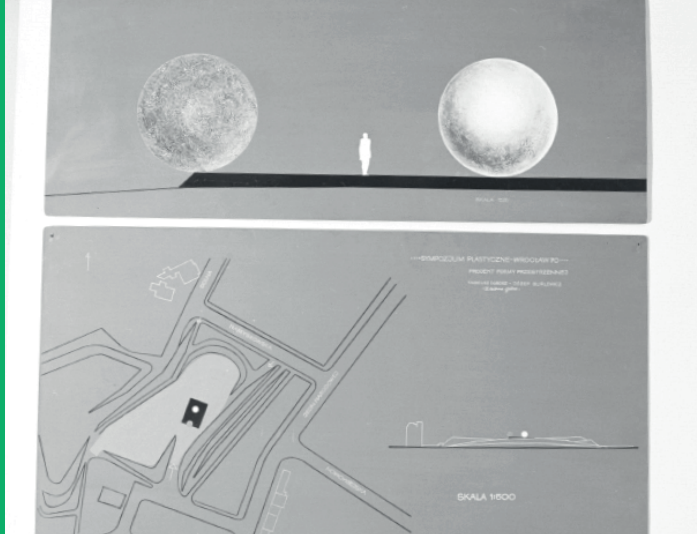
9

Wanda Gołkowska, *Kompozycja z elementów ruchomych*, projekt, dokumentacja z wystawy w Muzeum Architektury we Wrocławiu, fot. Michał Diamant, 1970, kolekcja MWW.

10

Tadeusz Dobosz (współpraca Józef Burlewicz), forma przestrzenna bez tytułu, projekt, dokumentacja z wystawy w Muzeum Architektury we Wrocławiu, fot. Zdzisław Holuka, 1970, kolekcja DTZSP.

18

Grzegorz Kowalski, *Kompozycja przestrzenna*, projekt, dokumentacja z wystawy w Muzeum Architektury we Wrocławiu, fot. Michał Diamant, 1970, kolekcja MWW.

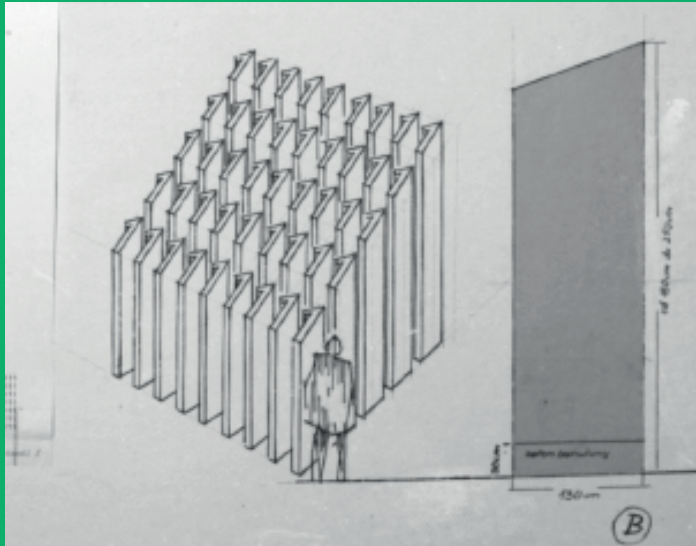
11

Tadeusz Kantor, *Ustytuowanie krzesła*, projekt, dokumentacja z wystawy w Muzeum Architektury we Wrocławiu, fot. Zdzisław Holuka, 1970, kolekcja DTZSP.

12

Barbara Kozłowska, *Interpretacja przestrzenna poezji strukturalnej Stanisława Drożdża „Samotność”*, projekt, dokumentacja z wystawy w Muzeum Architektury we Wrocławiu, fot. Zdzisław Holuka, 1970, kolekcja DTZSP.

13

Adam Styka, kompozycja przestrzenna bez tytułu, projekt, dokumentacja z wystawy w Muzeum Architektury we Wrocławiu, fot. Tadeusz Rolke, 1970 (2012), kolekcja MWW.

14

Jerzy Fedorowicz, *Punkt*

16

Ludmiła Popiel, *Linia falista długości 215 m*

Projekty Sympozjum zlokalizowane na osiedlu Celina

17

Osiedle Celina – zespół prac, Marian Bogusz i zespół, dokumentacja z wystawy w Muzeum Architektury we Wrocławiu, fot. Michał Diamant, 1970, kolekcja MWW.

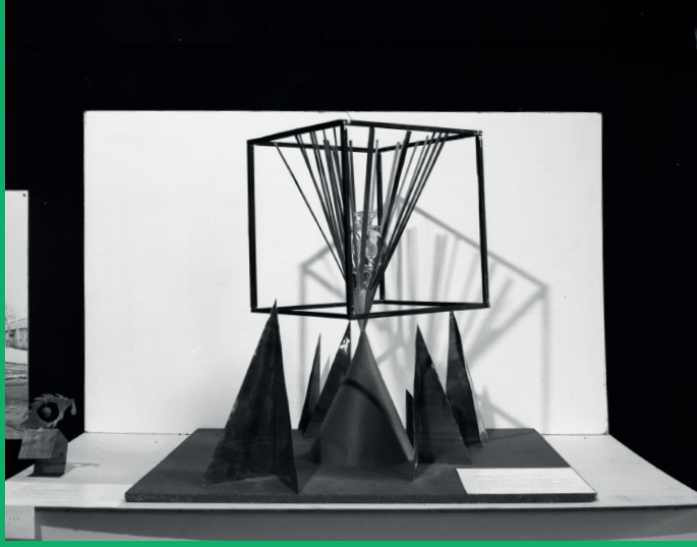
17a

Marian Bogusz, Krzysztof Coriolan, Henryk Gala, forma przestrzenna bez tytułu, projekt, dokumentacja z wystawy w Muzeum Architektury we Wrocławiu, fot. Zdzisław Holuka, 1970, kolekcja DTZSP.

17b

Jerzy „Jurzy” Zieliński, Roman Nyga, *Geometria uzdrawiająca*, projekt, dokumentacja z wystawy w Muzeum Architektury we Wrocławiu, fot. Zdzisław Holuka, 1970, kolekcja DTZSP.

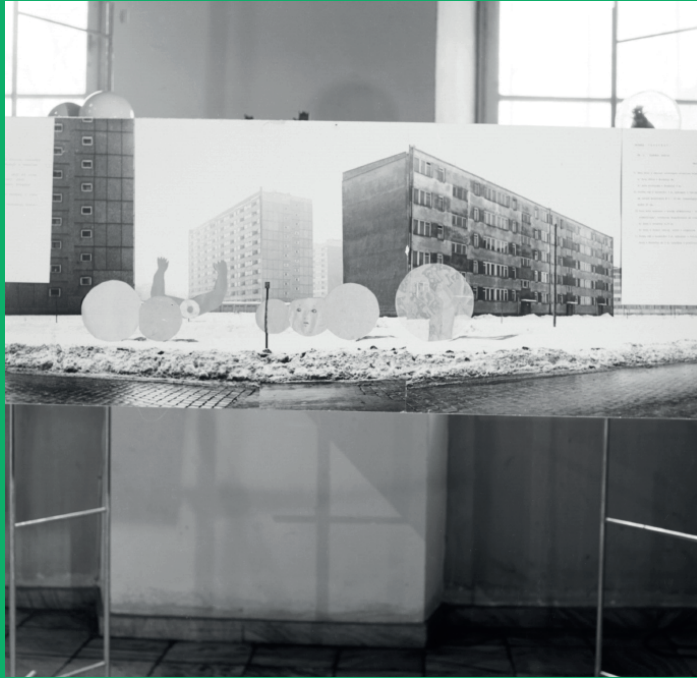
19

Zbigniew Dłubak (współpraca Natalia LL, Andrzej Lachowicz), zespół instrumentów optycznych bez tytułu, dokumentacja z wystawy w Muzeum Architektury we Wrocławiu, fot. Tadeusz Rolke, 1970 (2013), kolekcja MWW.

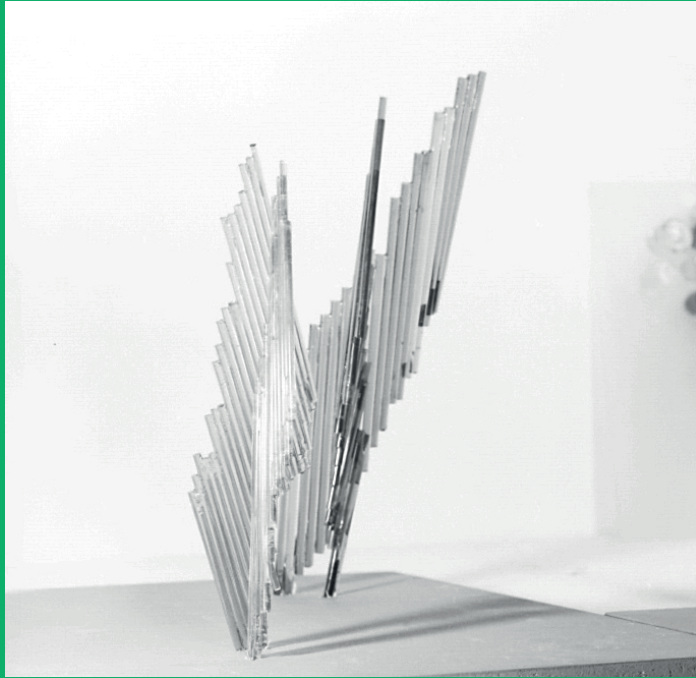
20

Zygfryd Dudzik, forma przestrzenna bez tytułu, projekt, dokumentacja z wystawy w Muzeum Architektury we Wrocławiu, fot. Michał Diamant, 1970, kolekcja MWW.

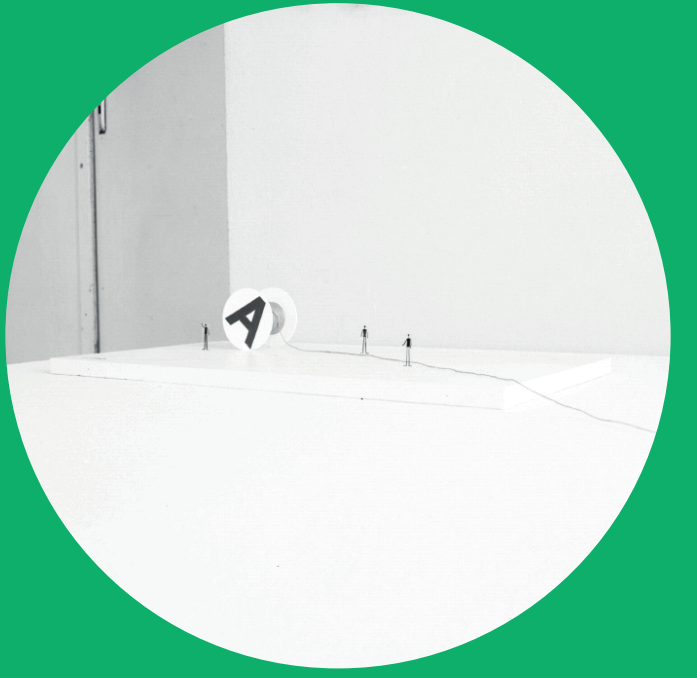
21

Michał Diamant, *Forma przestrzenna*, projekt, dokumentacja z wystawy w Muzeum Architektury we Wrocławiu, fot. Michał Diamant, 1970, kolekcja MWW.

Projekty Sympozjum bez lokalizacji

Edward Krasiński, *Projekt A*, projekt, dokumentacja z wystawy w Muzeum Architektury we Wrocławiu, fot. Zdzisław Holuka, 1970, kolekcja DTZSP.

Zdzisław Jurkiewicz, *Pole percepcji*, projekt, dokumentacja z wystawy w Muzeum Architektury we Wrocławiu, fot. Tadeusz Rolke, 1970 (2012), kolekcja MWW.

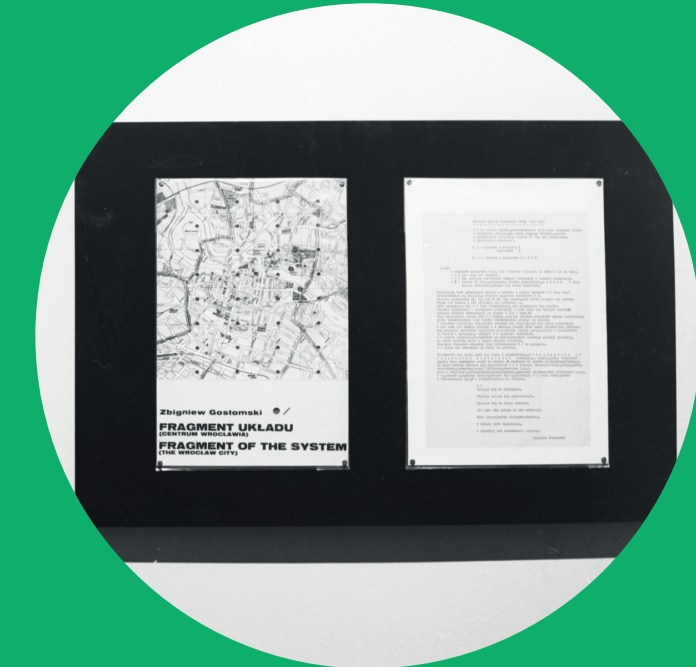
Włodzimierz Borowski, *Dialog*, projekt, dokumentacja z wystawy w Muzeum Architektury we Wrocławiu, fot. Tadeusz Rolke, 1970 (2013), kolekcja MWW.

Anastazy B. Wiśniewski, *Centrum sztuki* (pregierz), projekt, dokumentacja z wystawy w Muzeum Architektury we Wrocławiu, fot. Tadeusz Rolke, 1970 (2013), kolekcja MWW.

Zbigniew Gostomski, *Zaczyna się we Wrocławiu*, projekt, dokumentacja z wystawy w Muzeum Architektury we Wrocławiu, fot. Zdzisław Holuka, 1970, kolekcja DTZSP.

opracowanie:

Krzysztof Bieluszka, Anna Biel, Magdalena Kwie, Anna Krukowska, Natalia Romanian, Małgorzata Resztycha-Mysłowy, Maria Zieba

Koncepcja materiałów edukacyjnych, do których należy Mapa Sympozjum Plastycznego Wrocław '70 Zaczyna się we Wrocławiu powstała w grudniu 2016 roku, w ramach projektu „Kultura i Edukacja” zrealizowanego przez Fundację Ładne Historie oraz Muzeum Współczesne Wrocław.

Publikacja powstała z okazji obchodów 50. rocznicy Sympozjum Plastycznego Wrocław '70 w ramach następujących projektów:

Sympozjum 70/201. Program działań edukacyjnych wokal 50. rocznicy Sympozjum Wrocław '70

Mapa, sztuka, ludzie! Sympozjum 70/201

Artyści i publiczni realizatorzy przez:

Muzeum Współczesne Wrocław pl. Strzegomski 2a 53-601 Wrocław www.muzeumwspolczesne.pl

Fundacja Ładne Historie ul. Długa 33 54-101 Świdnica www.ladnehistorie.pl

projekt graficzny: threefourtype.com projekt mowy: Lukasz Wolowender korekta: Aleksandra Zon

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedziczy Narodowej pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

Dofinansowano ze środków Gminy Wrocław

Wrocław miasto spotkań

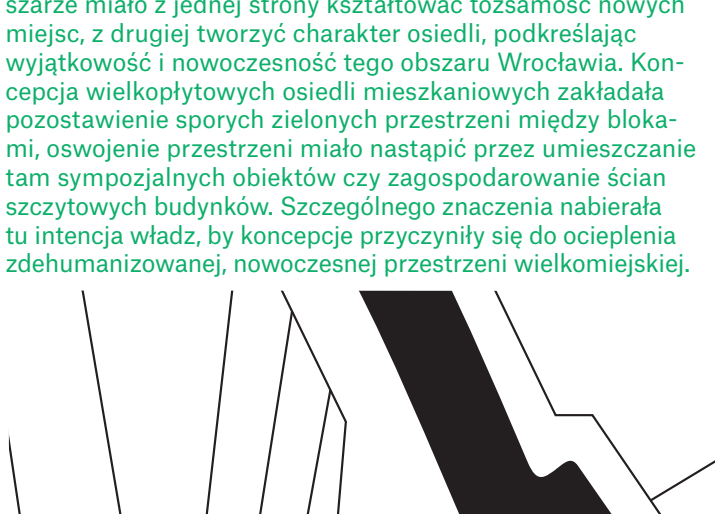

Wrocław w wyniku walk o **Festung Breslau** w 1945 roku utracił sporą część, przede wszystkim XIX-wiecznej, tkanki miejskiej. Powojenne „planowanie od nowa” nie zakładało, poza ścisłym centrum, odbudowy miasta w historycznej formie. Na najbardziej zniszczone obszary zachodniej i południa w latach 60. wkroczyły ekipy budowlane pracujące nad stworzeniem nowych zespołów mieszkaniowych z wielkiej płyty, w szczególności wyznaczono przestrzeni, zwykle nienawigujące układem do tej przedwojennej, interdyscyplinarny zespół Sympozjum wybrał do eksperymentu artystycznego przede wszystkim dwa obszary Wrocławia – północno-wschodni, graniczący ze Starym Miastem, obejmujący dzisiejsze osiedla Nadodrże, Olbin i plac Grunwaldzki, oraz południowo-zachodni, biegający od Przedmieścia Świdnickiego, przez Gajowice i osiedla Powstańców Śląskich. Zachęcamy Was do odbycia po trasach terena dwóch wycieczek rowerowych z Mapą, po rasiach przez nas – w planie Wrocławia wyznaczonych (—).

* Obieśnienie Festung Breslau – bitwa stoczona pomiędzy wojskami niemieckimi i radzieckimi w 1945 roku, zakończona zdobyciem przez wojska radzieckie miasta Wrocławia, które od 1944 roku było hitlerowską twierdzą.

PÓŁNOC – ŚRÓDMIEŚCIE
Obszar Starego Miasta, graniczący z Odra, obejmujący sześć położonych na niej wysp, Ostrow Tumski i ciągnący się przez Nadodrże i Olbin w kierunku drugiej, północnej odnogi rzeki. Sygnalizuje go śródmiejski typ zabudowy, znacznie spójniejszej w wyniku działań wojennych i sytuacji po wojnie – wiele kamienic na długo pozostawało w ruinie, co uniemożliwiło ich późniejszy odbudowę. W tej części miasta zostało usypanych wiele „gruzopórów”, nadawano im nazwy mające podkreślić pokoleść powojennego Wrocławia, np. Wzgórze Polskie, Wzgórze Słowińskie. Między innymi właśnie w ich sąsiedztwie miały zaistnieć sympozjalne prace, których lokalizacje na północnym wschodzie w większości przypadków stanowiły pustę, zazielenione tereny, nienaznaczone kontekstem przedwojennej zabudowy.

POŁUDNIE – ODBUĐOWANE MIASTO
Obszar biegający od ulicy Piłsudskiego ku południu, aż do placu Powstańców Śląskich, w wyniku zniszczeń wojennych zniknął punktą aż do lat 60., kiedy rozpoczęto jego intensywną zabudowę budynkami z wielkiej płyty, dzieląc osiami ulic Powstańców Śląskich i Wielkiej na umowne części A-B-C-D. Północno-zachodni kwartał A to dzisiejsze osiedle Anna, północno-wschodnia – Barbara, południowo-zachodnia – Celina i południowo-wschodnia – Dorota. Dawna kamieniczna zabudowa stanowiła tu ewenement i miała zostać wtopiona w nowoczesne to bloków. Zlokalizowane projektów w tym obszarze miało z jednej strony zaskatować tożsamość nowych miejsc, z drugiej tworzyć charakter osiedli, podkreślając wyjątkowość i nowoczesność tego obszaru Wrocławia. Koncepcja wielkogłytowych osiedli mieszkaniowych zakładała pozostawienie sporych zielonych przestrzeni między blokami, oswojenie przestrzeni miało nastąpić przez umieszczanie tam sympozjalnych obiektów czy zagospodarowanie ścian szczytowych budynków. Szczególnego znaczenia nabierała tu intencja widzieć, by koncepcje przyczyniły się do ocieplenia zdehumanizowanej, nowoczesnej przestrzeni wielkomiejskiej.

1 Jerzy Beres Żywy pomnik pt. „Arena”

Koncepcję tej pracy stworzył Jerzy Beres, rzeźbiarz i **per-former***. Artysta założył, że jego projekt zrealizować będzie można w dowolnej przestrzeni w mieście. Po raz pierwszy dzieło zostało częściowo zaprezentowane w 1972 roku na wyspie Piaszek z okazji V Festiwalu Kultury Studentów Polski w Nadodrżu. W 1983 roku zniknęło z tej przestrzeni, po to by wrócić na miejsce w 2010 roku z okazji 40. rocznicy Sympo-zjum. Zgodnie z projektem, na **wyspie Piaszek** wyznaczono przestrzeń w formie kula i otoczono ją ławkami. Od strony północnej połowa kula została pokryta betonem, pośrodku tej części postawiono pień dębu odwrócony korzeniami do góry. Na drugiej połowie wycyzowanego kula posadzono sześć młodych drzewek tego samego gatunku. Studenci wrocławskiej Akademii Sztuk Pięknych, zgodnie z wtycznymi twórcy, co roku na wiosnę malują korzenie drzewa na zielono. Na co dzień ławka znajduje się w śródu kompozycji (jeżeli z jej nog zostałaa osadzona w betonie, druga w ziemi) zaprasza do namysłu nad działaniami artysty.

* Per-former – osoba tworząca performans, sytuację artystyczną kreowaną na żywo, w której szczególnie znaczenie ma postać artysty i bezpośredni kontakt z widzem.

Usiądź na ławce pośrodku placu. Zastanów się, z czym kojarzy Ci się ten stan. Jakie emocje budzi w Tobie zanurzone w nim drzewo? Czy to możliwe, by kiedyś wyrósł na nim liście? Spójrz na rosnące obok drzewa – jakie dostrzegasz kolory?

2

Zbigniew Makarewicz (współpraca Ernest Niemczyk)
Archeologia Festung Breslau

Stać w najwyższym punkcie Wzgórza Andersa. Czy wiesz, że pod Tobą znajdują się zburzone podczas wojny domy mieszkańców Wrocławia? Pomyśl o ludziach, którzy żyli tutaj, zanim rozpoczęła się wojna. Jak wyglądały ich domy? Jak lubił spędzać czas? Pomyśl też o ludziach, którzy przybyli do Wrocławia po wojnie, którzy musieli zostawić swoje domy za wschodnią granicą nowego Polski. Może to byli Twoi dziadkowie? Jak się czuli w tym mieście?

Projekt Zbigniewa Makarewicza – rzeźbiarza, twórcy ha-peningów oraz krytyka sztuki – powstał we współpracy z architektem Ernestem Niemczykiem. Koncepcja zakła-dała stworzenie globalnego wykupu wewnątrz **Wzgórza Andersa**, jednego z licznych w mieście wschodów, który powstały z gruzów domów zniszczonych podczas oblężenia Wrocławia pod koniec II wojny światowej. Zgodnie z planem Makarewicza i Niemczyka środowisko akademickie miało przeprowadzić w wykopie badania archeologiczne, których wyniki zaprezentowane zostałyby w formie wystawy w jego wnętrzu. Makarewicz określał ten projekt, tak jak inne przed-mioty i miejsca zdolne przywoływać wspomnienia, jak „kompozycje przestrzeni emocjonalnej”, obiekt miał bowiem prezentować mniej znaną historię wojny – życia i przemijania jednostek, zwykłych mieszkańców i mieszanek Breslau.

3

Oskar Hansen
Światowit

Jeśli dotarłeś/łaś do zaznaczonego na mapie punktu i patrzysz w stronę rzeki – to pewnie masz przed oczami najstarszą część miasta – Ostrow Tumski. A teraz zamknij oczy i wyobraź sobie to samo miejsce tuż po wojnie, jako morze ruin. Spróbuj pomyśleć o osobach, które wykonały tytaniczną pracę, aby oczyścić, zaprojektować i wybudować Wrocław na nowo.

Oskar Hansen, architekt, rzeźbiarz, teoretyk, wizjoner oraz twórca formy otwartej, inspirował się Światowitem – słowiań-skim bóstwem o czterech twarzach – zaprojektował narzę-dzie, które pozwalało spojrzeć na pejzaż Wrocławia z nowej perspektywy i docenić skalę powojennej odbudowy miasta. Zaproponowana konstrukcja miała składać się z trzech ramion-lunet, umożliwiających obserwację z **bulwaru Xawerego Dunikowskiego** wybranych, odbudowanych do lat 70. fragmentów miasta oraz zestawionego z nim widoku stanu po zakończeniu działań wojennych w 1945 roku. Realizacji projektu podjęły się dwa zakład przemysłowe: **Wytwórnia Sprzetu Komunikacyjnego Wrocław** oraz **Huta Szkła Walbrzych**. Jednak i ten projekt nie doczekał się realizacji.

4

Andrzej Wojciechowski
Cokol samowystarczalny

Cokol na ogół służy rzeźbie. Wspiera ją, chroni, wynosi do góry, podkreśla, jednak sam zwykle pozostaje nieuważa-ny. Co by było, gdyby cokol odwrwał się od rzeźby i zaczął żyć własnym życiem?

Przewrotny projekt Wojciechowskiego to cokol i rzeźba za-razem. Artysta zaproponował formę złożoną z betonowych modułów, onych się ku górze zgodnie z **zasadą złotego po-działu***, Wymiary kolejnych elementów – ustawionych jeden na drugim – miały wynikać z poprzednich, każdy kolejny byłby proporcjonalnie mniejszy. Twórca podkreślał: „Jedyną istotną rzeczą jest konsekwencja”. Obiekt mógłby biec w górę w nie-skończoność, ale dla zachowania proporcji ze wzrostem od-biorcy artysta zaplanował tylko pięć powtarzalnych elemen-tów. Cała forma miała zostać pokryta czerwona, połyskującą po-kątką, tworzącym zapewniającym odporność na warunki at-mosferyczne. Wojciechowski nie opracowywał koncepcji pod kątem konkretnego miejsca – z jego punktu widzenia obiekt mógł stanąć w dowolnym miejscu, tworząc z otoczeniem nowy układ przestrzenny. Dla swojego projektu na potrzeby sympozjalnych planów wybrał, jak mówi, przypadkowo – wznieślenie przy **bulwarze Xawerego Dunikowskiego**.

* Złoty podział – podział odniska zgodnie z zasadą, że stosunek długości dużej do krótszej jest taki sam, jak całego odniska do części dużej.

5

Henryk Stażewski
Kompozycja pionowa nieograniczona. 9 strumieni koloru na niebie.

Wyobraź sobie, że stoisz u początku tęczy, skąd się wzięła? Czy mogłaby zaistnieć noc?..
Koncepcję tego spektakularnego, szczególnie w sła-bo oświet-lonym w tamtych czasach Wrocławiu, dzieła opracował Hen-ryk Stażewski, malarz i twórca **abstrakcji geometrycznych****. Projekt jako jedyny został zrealizowany w czasie Sympozjum (9 maja 1970 roku). Dzięki zaangażowaniu ówczesnej dyrek-torki Klubu Międzynarodowej Prasy i Książki (EMPK) – Marii Berny, w przygotowanie pokazu włączyły się Wojska Ochro-ny Powietrznej, Świetlank kompozycje, zgodnie z propo-zycją władz miasta, zaprezentowano na **placu Społecznym**, który powstał w wyniku wyburzenia pozostałości kamienic wzniesionych przez zakładników, które zostały zniszczone podczas wojny. W czasie trwania widowiska na placu ustawio-no dziesięć reflektorów w dwóch rzędach przecinających się pod kątem prostym. Pasma światła nachodziły na siebie pod odpowiednim kątem, nawigując do kolejności barw powsta-jących przy rozszczepieniu światła białego w **pryzmacie**** – od czerwonej przez pomarańczową, żółtą, zieloną, niebieską aż do fioletowej. W ten sposób, w trakcie wyderzenia, sztuka stała się dostępną, nieograniczona – wiązki światła były widoczne w sąsiednich miastach, rozmywały się dopiero 7 kilometrów nad ziemią, na wysokości, na której latają sa-moloty pasażerskie. W 2008 roku przedsięwzięcie powtórzo-no w Warszawie. Ze względu na wysoki stopień oświetlenia miasta tym razem reflektory miały trzy razy większą moc niż te użyte w roku 1970.

* Dzieła powstałe w nurcie abstrakcji geometrycznej – artysta przedstawia w rżnie różne motywy za pomocą układów figur geometrycznych.
**Pryzmat – przezroczysta bryła, o co najmniej dwóch ścianach płaskich na-chylnych do siebie pod odpowiednim kątem.

6

Anna Szpakowska-Kujawska
Kompozycja przestrzenna (dynamiczna)

W jakich miejscach we Wrocławiu to, co stare łączy się lub jest zestawione z nowym? Przechodząc przez most Pokoju, wyobraź sobie ludzi unoszących się nad rzeką...

Anna Szpakowska-Kujawska to malarka i rzeźbiarka. Zapro-pnowała projekt przeznaczony do realizacji przy moście Pokoju, który powstał w miejscu poprzedniego obiektu, zburzonego podczas **Festung Breslau**. Jej praca składała się z unoszących się nad rzeką wielu balonów o kształcie nawigującym do postaci ludzkich. Przyjmowane cienkimi liniami do wybranego punktu na Odrze miały dynamicznie poruszać się na wietrze, zmieniając postrzeganie statyczne-go i zabytkowego Ostrowa Tumskiego, kontrastując z jego panoramą. Dzis z **mostu Pokoju** możemy oglądać inne dzieło artystki – ceramiczną mozaikę na fasadzie budynku Wydzia-łu Matematyki i Informatyki Uniwersytetu Wrocławskiego, która przedstawia ludzi unoszących się i wirujących w spiral-nym układzie.

7

Władysław Hasior
Pomnik zwycięstwa żołnierza polskiego

Kilkunastometrowy pomnik zaproponowany przez Włady-sława Hasiora, rzeźbiarza, malarza i scenografa, miał być wykonany z czterech przezroczystych kubików konstru-owanych ze szklanych lub plastikowych płyt, wyglądających jak akwarja, nazywanych przez artystę „kabinami”. Materiał oraz sposób jego wykorzystania był pomysłem na owe czasy niezwykłym. W każdym z kubików, ustawionych jeden na drugim, artysta umieścił figurę żołnierzy z blachy alumini-owej. Instalacja miała być ustawiona w **Odrze**, zabezpieczona w dnie rzeki betonowym fundamentem, by nurt wody nie był dla niej niebezpieczny. W 1974 roku pojawiła się szansa realizacji pomnika, jednak nie w rzecze, a na **placu Wolności**. Przedsięwzięcie jednak nie doszło do skutku.

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

8

Tadeusz Kantor
Ustytuowanie krzesła

Jak myślisz, jak dużo musiałoby być człowiek, by wygodnie rozsiąść się na tym ogromnym krześle?

9-metrowa konstrukcja z 25 szkieletów w kształcie składanego krzesła to rzeź-ba autorstwa Tadeusza Kantora, Malarz, scenografa i reżyser był twórcą legen-darnego krakowskiego teatru Cricot 2. Jeśli dziś Was forma oraz lokalizacja tego niezwykle krzesła, wspomnieni słowa autora: „Krzesło ma być z betonu, krzesło ma być składane. Materiał betonu absurdalny w stosunku do tego przedmiotu. Pozbawia go jego żywio-łowości egzystencji”. Kantor zastrzegł, że krzesło nie może być ustawione w odosobnieniu, np. na placu, niczym pomnik, a ma być zaskakującym, wręcz absurdalnym elementem umieszczonym w tancie miejskiej, wyłaniającym się spodmiędzy budynków. Zlokalizowanie go na małym skwerze u zbiegu ulic Łaziennie, Reż-nejckiej i Nowy Świat, w centrum miasta, w pełni realizuje koncepcję artysty. Kantor stworzył aż cztery rzeźby w kształ-cie krzeszeł – w Osle, w galerii Foksal w Warszawie, w miejscowości Huścis-ko i we Wrocławiu.

Jeśli jedno piętrowo mierzy około 3 metrów wysokości – po-licz ile piętrow zmieściłoby się w stożku „Neutrdromu”?

9

Wanda Gołkowska
Kompozycja z elementom ruchomych

Autorka pomyślała była zwolenniczka tzw. „układu otwartego”, czyli myślenia o dziele sztuki jako o czymś, co podlega zmianom, a nie pozostaje jedynym, idealnym i stabilnym tworem. Rola artysty w takim myśleniu jest dokonanie wyboru, decy-dowanie i przewidywanie. W swoich realizacjach poszukiwała rozwiązań których możliwości wiodła na dzieło poprzez ruch czy światło, ale też aktywność ze strony odbiorcy. Kom-pozycje z ruchomych elementów, ram, plansz, klocków pre-zentowała w galeriach, a podczas Sympozjum swoje myślenie przniośła do przestrzeni publicznej. I tak powstała koncepc-ja stworzenia kompozycji na podwórkach i placach zabaw, zniszczonych w czasie II wojny światowej. Kiedy Stażewski zaproponował projekt, plac był pustą, niezagospodarowaną przestrzenią. W czasie trwania widowiska na placu ustawio-no dziesięć reflektorów w dwóch rzędach przecinających się pod kątem prostym. Pasma światła nachodziły na siebie pod odpowiednim kątem, nawigując do kolejności barw powsta-jących przy rozszczepieniu światła białego w **pryzmacie**** – od czerwonej przez pomarańczową, żółtą, zieloną, niebieską aż do fioletowej. W ten sposób, w trakcie wyderzenia, sztuka stała się dostępną, nieograniczona – wiązki światła były widoczne w sąsiednich miastach, rozmywały się dopiero 7 kilometrów nad ziemią, na wysokości, na której latają sa-moloty pasażerskie. W 2008 roku przedsięwzięcie powtórzo-no w Warszawie. Ze względu na wysoki stopień oświetlenia miasta tym razem reflektory miały trzy razy większą moc niż te użyte w roku 1970.

* Dzieła powstałe w nurcie abstrakcji geometrycznej – artysta przedstawia w rżnie różne motywy za pomocą układów figur geometrycznych.
**Pryzmat – przezroczysta bryła, o co najmniej dwóch ścianach płaskich na-chylnych do siebie pod odpowiednim kątem.

Gdy już wyobraź sobie, że cokol Gołkowskiej, zastanów się, jakie inne kształty i kolory mogłyby przyjąć zainspiro-wane jej pracą kompozycje.

Anna Szpakowska-Kujawska to malarka i rzeźbiarka. Zapro-pnowała projekt przeznaczony do realizacji przy moście Pokoju, który powstał w miejscu poprzedniego obiektu, zburzonego podczas Festung Breslau. Jej praca składała się z unoszących się nad rzeką wielu balonów o kształcie nawigującym do postaci ludzkich. Przyjmowane cienkimi liniami do wybranego punktu na Odrze miały dynamicznie poruszać się na wietrze, zmieniając postrzeganie statyczne-go i zabytkowego Ostrowa Tumskiego, kontrastując z jego panoramą. Dzis z mostu Pokoju możemy oglądać inne dzieło artystki – ceramiczną mozaikę na fasadzie budynku Wydzia-łu Matematyki i Informatyki Uniwersytetu Wrocławskiego, która przedstawia ludzi unoszących się i wirujących w spiral-nym układzie.

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z tafi wody między mostem Pokoju a mostem Głównym widzisz w wodzie figury analogiczne do pro-pozycji Hasiora „kabin” mieszczące figury różnych boha-terów i bohaterek – kogo można umieścić w ich wnętrzu?

Wyobraź sobie, że z t